

la tribuna

Gestionar la urgència no és suficient

Cal un pla de revifament per preparar el futur

JAUME BARTUMEU CASSANY

President de Progressistes-SDP

Després que el Consell General va votar, el dia 18 d'abril, la segona llei de mesures excepcionals per a intentar apaivagar la crisi econòmica originada pel confinament, el Govern continua gestionant la urgència.

Es plantegen ara diversos interrogants. El primer: com minimitzar els riscos sanitaris d'un retorn al treball? I, pel contrari, com aprofitar millor, des del punt de vista de la recuperació econòmica, els marges de maniobra que deixa la mitigació de la pandèmia?

La situació fa por. El tancament dels comerços, de l'hoteleria, la restauració i els bars, també de les escoles, ha portat a una caiguda de l'activitat econòmica sobtada, brutal i gairebé total.

El Fons Monetari Internacional va fer públiques el dia 14 d'abril unes previsions prou negres. El món s'ha de preparar per a una recessió mai vista en el darrer segle. Les perspectives per a l'economia mundial són molt negatives. Es preveu una contracció de l'activitat del 7,5% a la zona euro. I nosaltres som al mig de la zona.

I la crisi serà també social. La gent sense feina podria augmentar enguany del 40% a la zona euro, passant del 6,6% de la població activa el 2019 a 9,2% el 2020.

Mentre la previsió de la caiguda de l'activitat econòmica és a França del 7,2% i a Espanya del 8% per al 2020, el ministeri de Finances andorrà, amb un optimisme injustificat, establia la caiguda negativa a Andorra només en el 5%. (Diari d'Andorra, 16 d'abril, pàg. 5)

Dissortadament la profunda recessió que ens espera no serà pas del 5% sinó a ben segur molt superior i de dos dígits.

Ho serà, forçosament, pel fet evident que la nostra activitat econòmica ve induïda per l'activitat d'Espanya i França. Si els nostres veïns van malament, nosaltres no podrem pas anar millor que ells. L'eco-

nomista francès Alain Trannoy, director d'estudis a l'École des Hautes Etudes en Sciences Sociales de París, escrivia a *Le Monde* el 5 d'abril que a França s'espera un forat de 12% del PIB.

La més elemental responsabilitat exigeix, doncs, prudència abans de llençar previsions agosarades.

I la prudència aconsella fer un repàs als darrers informes econòmics publicats per la Cambra de Comerç per refrescar la memòria i recordar quina era la nostra situació, ja prou complicada, en el segon semestre del 2019.

A l'informe presentat l'any passat el president de la Cambra, Miquel Armengol Pons, després de constatar la moderació el 2018 del ritme d'activitat del sector turístic respecte del 2017 amb una davallada de les pernòctacions i la persistència de la feblesa de l'activitat del comerç, explica que "la pèrdua d'impuls del turisme, sumada a l'estancament del comerç, ha quedat recollida a les enquestes de la Cambra."

Per això la Cambra feia una previsió per al 2019 d'una "[...] pèrdua d'impuls de l'activitat del sector hotelier i uns resultats força mediocres en el comerç [...]"

L'Informe de Conjuntura del primer semestre (gener-juny 2019) és prou clar: "[...] la millora de l'activitat empresarial ha perdut ritme al primer semestre de l'any 2019."

I assenyala "[...] una certa moderació de les expectatives de les empreses andorranes de cara a la segona meitat de l'any, amb un sector de la construcció que mantindrà un comportament relatiu millor que la resta de sectors. En canvi, els serveis seguiran perdent impuls, arrossegats en bona mesura pels pitjors resultats del turisme."

Pel que fa al comerç, l'Informe diu: "Les expectatives de les empreses de cara a la segona meitat de l'any 2019 no mostren signes apreciables de millora i indiquen que l'activitat comercial continuarà pre-

sentant uns registres d'activitats molt discrets."

Pel que fa a l'hostaleria, l'Informe diu: "Les perspectives de les empreses de cara al segon semestre del 2019 són les més pessimistes dels últims cinc anys i anticipen la continuïtat de la desacceleració de l'activitat hotelera al llarg dels propers mesos."

Aquest era doncs el panorama, ben poc engrescador, uns mesos abans que esclatés la pandèmia que ha portat a la crisi econòmica i social en la qual ens trobem.

Repassem també breument algunes xifres, que seran aproximades, que convé tenir ben presents dels sectors principals de l'economia andorrana.

El sector del comerç, amb una contribució al producte interior del 16,3%, té uns 5.363 assalariats (2018). L'hostaleria i restauració aporta un 8,4% i compta amb uns 5.000 assalariats (2018) i el sector bancari que contribueix amb gairebé el 20% al producte interior compta amb uns 1.390 assalariats al país (2018).

La construcció, per la seva banda, representa un 6,2% d'aportació i permet dinamitzar altres sectors annexos força importants.

Davant la crua realitat i amb aquestes xifres, sembla obligat arribar a la conclusió que el que Andorra necessita és un pla de redreçament i de revifament.

Per bastir-lo haurem de deixar de banda els llibres de receptes tradicionals. Aquesta crisi no s'assembla pas a cap altra que haguem conegut.

La profunda recessió, que serà de dos dígits, arriba acompanyada d'una amenaça a l'estabilitat financera i de la inevitable explosió de deute públic.

L'amenaça a l'estabilitat financera és inevitable per l'augment de la morositat, que ja ha començat, i el necessari increment de dotacions de la banca.

L'important és trobar una solució, una via, per estendre i escalonar, en conjunt i en el temps, el cost de l'endeutament que es derivarà de la crisi.

Un endeutament públic sobtat que arriba al nivell dels ingressos previstos en el pressupost 2020, és molt violent i no es pot pas reabsorbir en dos anys, ni tampoc en quatre.

I en aquest escenari seria un greu error augmentar els impostos, com ja s'ha insinuat amb ben poc discerniment.

No es podrà augmentar els impostos en una economia que ja està patint per girar i subsistir. Que ningú s'enganyi i, sobretot, que ningú vulgui emprar els micròfons de les rodes de premsa per intentar enganyar: caldrà pel cap baix esperar dos anys, a ben segur el final de l'any 2022, abans que Andorra torni a situar-se en els nivells de finals del 2019. Uns nivells que, com hem recordat, ja no eren pas especialment brillants. El pla de redreçament i de revifament haurà d'ajudar, doncs, les empreses i les famílies més fràgils.

L'endeutament públic, mentrestant, serà aquí per força temps encara.

La confrontació política DA-PS no està adaptada a aquesta nova situació, es va prou veure al Consell General del dia 18 d'abril. No hi ha una sortida de la crisi de DA ni una del PS. Només hi ha una sortida que pugui funcionar: la del sentit comú.

Cal redefinir les eines per acompanyar les empreses i pensar en dispositius concrets per evitar les fallides.

I cal fer-ho en el marc d'un nou projecte de país que permeti atraure inversió, generar activitat i feina amb un Estat que sigui un amortidor de les desigualtats.

Caldrà prendre decisions ponderades però valentes, perquè cap ciutadà o operador econòmic senti abandonat a la seva sort.